

రచన: ఎ. సూర్యారావు

క్రమము తోచిన సరికి ఎదురుగా యెత్తైన కొండలు కనిపించినై. ఆ కొండల మీద నుంచి చల్లని గాలివచ్చి శరీరాన్ని తాకి మనస్సుకు ఉత్తేజాన్ని కలిగిస్తోంది. ఏవో విచిత్రమైన కొత్తధ్వజాలు వినిపిస్తున్నై. యిది కలా- నిజమా?— ఒక క్షణం దిగ్భ్రాంతి చెంది కళ్ళు మలుముకొని తిరిగి చూశాను. తిరిగి అవే కొండలు, ఉన్నతాలైన కట్టడాలు కనిపిస్తున్నై. అప్పుడు జ్ఞాపకం వచ్చింది. నిన్నటి నాట్రైన్ ప్రయాణం— రాత్రి పట్నం చేరడం— మామయ్యగారి యిల్లు వెతికి తెలిసికొని డాబామీద పడుకోవడం— అన్నీ వరసగా జ్ఞాపకం వచ్చినై; ప్రయాణపు బడలికవల్ల వళ్ళు తెలియకుండా నిద్రపోయాను. ఉదయం లేచి ప్రయాణమే మరిచిపోయి ఎదురుగా రోజూ కనిపించే మీనాక్షి మేడకేసి చూసేసరికి మేడగాక కొండలు కనిపించినై; ఇది మండపేట కాదన్న విషయం అప్పుడు జ్ఞాపకం వచ్చింది— యిక నేను ఈ నూతన వాతా

వరణంలో జీవితం సాగించాలి సాయం త్రం వేళ పచ్చని పొలం గట్లమీద తిరిగేందుకు ఆ స్నేహితులూ వారకరు, ఆ పొలాలులేవు. ఈ పట్నం నాకళ్ళకు చాలా వింతగా కనిపిస్తోంది. పట్నంలో నావంటి యువకులు చెడిపోవడానికి ఆవకాశాలు ఎక్కువని నాన్నగారి నమ్మకం. అందుకు కారణం లేకపోలేదు. పట్నం చదువుకు వెళ్ళిన శాస్త్రీ, రామం ఆరోగ్యం పాడుచేసుకుని యింటికి రావడం నేను మరిచిపోయినా నాన్నగారు మాత్రం మరిచిపోలేదు. అందుకని పట్నంలోని ఏ ఆకర్షణకూ లొంగ కూడదని నిగ్రహశక్తి అవసరమని ఒక రోజంతా ఉపన్యసించి పంపించారు. పట్నం యెలా వుంటుందో పట్నంలోని ఆకర్షణలు ఎటువంటివో నాకు యింత వరకూ ఏమీ తెలియదు. స్త్రీలు శరీర సౌందర్యాన్ని ప్రస్తుతం చేసే గానులతో బీచిలో తిరుగుతూ వుంటారని అందమైన మనుషులను చూసి చిరునవ్వులు విసురుతారని,

నైగలు చేస్తారని రావం చెబుతూవుంటే మేమందరం ఎంతో ఆసక్తితో వింటూ వుండేవాళ్ళం. అటువంటి దృశ్యాలు చూసే అదృష్టం మనకు కలగలేదు కదా అని మనస్సులో విచారించేవాళ్ళం.

మేడదిగి క్రిందకు వచ్చాను యింకా బద్ధకం పోలేదు. హాలులో ఆత్మకని పించి దొడ్లో కొళాయి దగ్గరకు వెళ్ళి స్నానంచేసి రమ్మంది. కొళాయి దగ్గర కూర్చుని స్నానం చేస్తున్నాను. జువ్వి చెట్లు ధ్వనిచేస్తూ వూగుతున్నై. నూర్చుని లేతకిరణాలు తూర్పుదిశనుంచి వచ్చి నా మీద పడుతున్నై. ఈ వాతావరణం నాలా యేదో నూతనోత్సాహాన్ని కలిగిస్తోంది. ఈవేళ కాశీజీ తెరుస్తారు. మరో నెలరోజులకు కొత్త నేహితులు దొరుకుతారు. పట్నం పాతపడుతుంది. హాయిగా కాలం గడపవచ్చు—గాజుల గలగల— బిందె శబ్దం నా ఆలోచనలను చెదరగొట్టినై. అటు చూశాను. ఒక యువతి నిద్రమత్తుతో ఒకవైపు జారిన పైటనైనా సవరించకుండా బిందెతీసుకొని ఒక అడుగు ముందుకువచ్చి నన్ను చూసి వెంటనే ఇంట్లోకి వెళ్ళిపోయింది. యిది ఒక రెప్ప పాటులో జరిగింది. కాని ఆమె గూపం మాత్రం హేండ్ కమేరాతో తీసిన స్నాప్ షాట్ లా నా కంటిలో స్థిరంగా నిలిచిపోయింది. మామయ్యకు పిల్లలులేరు కదా మరి ఎవరామె? వయస్సుకు తగ్గ సర్వారంగ సౌందర్యంతో ఎంత బాగుంది! అటువంటి నవయవ్యనితో ప్రణయ కలాపం—ఆ వాక్యం నా మనస్సులో వూర్తిగాకమునుపే మానాన్న ఉగ్రరూపం

నిగ్రహాశక్తిని గూర్చిన ఉపన్యాసం జ్ఞప్తికి వచ్చాయి. పట్నంవచ్చి యింకా పన్నెండు గంటలైనా కాలేదు. అప్పుడే యేమిటీ పాడువూహాలు. నా మానసిక దౌర్బల్యానికి విచారించి శరీరంతోపాటు మనస్సును కూడా శుభ్రంచేసి కొళాయి దగ్గరనుంచిలేచి యింట్లోకి వెళ్ళాను.

కాఫీతాగి నాకు యేర్పాటు చేసిన గదిలో కూర్చుని పుస్తకాలు ఫోటోలు సర్దిదం ప్రారంభించాను. యింతవరకూ ఆపురూప సౌందర్య వతులుగా కనిపించిన నా అభిమాన సినిమా తారల ఫోటోలు అన్నీ— ఆ అమ్మాయిని చూసిన నా కళ్ళకు— చాలా వికృతంగా కనిపించినై. ఆ ఫోటోలన్నీ తీసి ఒకమూల పారేశాను. ఆ అమ్మాయి ఫోటో దొరికితే ఎంత బాగుండును! ఆమె పెదవుల కలయికలో ఏదో కొంటెతనం— ఆమె చూపులలో ఏదో ఆకర్షణ— అదుగో! తిరిగి ప్రారంభమైనై పాడు ఆలోచనలు! అసలు జారత్వం మహాపాపం అన్నాయి కాస్త్రా లన్నీ. బ్రహ్మచారిని గనక నాకు నిగ్రహం కాస్త్రరీత్యా మరీ అవసరం. అసలు పాటించ వలసివస్తే వితంతువుకు వున్న కట్టుబాట్లు అన్నీ విద్యార్థికి కూడా వున్నై. చన్నీటి స్నానం, చాపమీద పడకా, భోజనంలో కొన్ని నిషేధాలు వగైరా! సినిమాలో నాయకి ఆత్మలు రెండూ తెరమీదకు వచ్చి వాదించు కున్నట్లుగా నా మనస్సు ఆమెవైపు మళ్ళుతుంది— బుద్ధి అది కూడ దంటుంది.

చివరకు బుద్ధి జయించింది. మనస్సును చాలా వరకూ చదువు మీదికి నుళ్ళించ

అ భి నా రి క

చాను. తోజాలు గడుస్తున్నై. పట్నంలా చాలామందితో పరిచయం కలిగింది. నాకు అందరితో స్నేహంచేసే అలవాటులేదు. స్నేహితులు ఎక్కువ అవడం వల్ల కూడా కొన్ని యిబ్బందులు వున్నవని నా నమ్మకం. నాకు నా సహాధ్యాయు లందరి లోనూ చెప్పకోతగ్గ స్నేహితుడు ఒకడే వున్నాడు. అతని పేరు ప్రసాదరావు. కొన్ని విషయాలలో చాలా చురుకైన వాడు. అతని మాటల్ని బట్టి చాలా లోకజ్ఞానం వున్నవాడని పిస్తుంది. లోకజ్ఞానం అంటే ధర్మం, ధర్మం, వేదాంతం అనికాదు ఈ నా గు లోకానికి సమాజానికి కలిగిన అన్ని సమస్యలనూ అర్థం చేసుకోగలవాడని. అతను నన్ను ఒకసారి వాళ్ళింటికి తీసుకు వెళ్ళాడు. యిద్దరం అతని రూములో కూర్చున్నాం. ఆ రూములో క్లాసుబుక్సు కంటే జరల్ బుక్సు ఎక్కువగా కనిపించినై. అతను రెండు పుస్తకాలు తీసి నాకు చదవమని యిచ్చాడు. వాటిని తెరచి చూశాను; అవి పెక్కు సమస్యలను చర్చించే పుస్తకాలు. వాటిని చూడగానే నాకు చాలా భయం వేసింది-అవి నా మనస్సును ఎక్కడ చెరుస్తాయో అని. అతనితో మర్యాదగా “నేను ఇటువంటి పుస్తకాలు చదవను” అని చెప్పాను. అతను నావైపు ఒకసారి ఆశ్చర్యంగా చూసి “నీ ఉద్దేశం తప్ప” అన్నాడు. “అయితే అటువంటి పుస్తకాలు చదవవచ్చా?” అన్నాను ఆశ్చర్యాన్ని ప్రకటిస్తూ!

“చదవచ్చు! ఆ పుస్తకాలు చదివి నందువల్ల ఎన్నో లాభాలువున్నై. మనుషులు మనస్తత్వాలను మనం గ్రహించగలుగుతాం. మనుషులు చెడిపోవడానికి కారణాలు తెలుసుకో గలుగుతాం. చెడకండా వుండే మార్గాలను వ్రాహించగలుగుతాం. దానివలన మనం లాభం పొందుతాం. మన స్నేహితులకుకూడా లాభాన్ని కలిగిస్తాం. ఇంకా మనలో ప్రతిభవుంటే సమాజాన్నికూడా బాగు పరుస్తాం!”

అతని మాటలువిని ‘యితనికి యెటువంటి నిశ్చితాభిప్రాయాలు వున్నాయో’ అనుకున్నాను. అతనినుంచి నాకు తెలియని విషయాలు అన్నీ తెలుసుకోవాలని బుద్ధి పుట్టింది. అతనిని అడిగాను “నేక్కు సమస్యలు అంటే ఏమిటి? వాటికి సమాజానికి వున్న సంబంధం ఎటువంటిది?”

అతను ఒక క్షణం ఆలోచించి అన్నాడు. “నీకు ఆ సమస్యలనుగురించి నేను ఉపన్యాసం ఇవ్వను. నీ కళ్ళతో నీవే చూడవచ్చు. ఈరాత్రి తి గంటలకు నువ్వొకసారి మాయింటికి రాగలవా?”

ఉపన్యాసాలను విడంకంటే దృశ్యా లను చూడ్డానికి మనస్సు ఎక్కువ కుతూహల పడుతుంది. రాత్రి యిల్లు విడిచి వెట్టి పస్తే మామయ్య ఏమనుకుంటారో అని భయం. పర్యవసానం ఏమైనప్పటికీ రాత్రి తి గంటలకు వస్తానని ప్రసాద్ కు మాటయిచ్చి యింటికి బయలుదేరాను. ఆలోచనలతోనే గదిలో అడుగుపెట్టాను. రెండవ అడుగు ముందుకుపడలేదు. ఆశ్చర్యంతో గుమ్మందగ్గర నిలబడ్డాను. ఆ

యువతి నా గదిలో కూర్చుని నా పుస్తకాలు ఒకొకటి తీసి చూస్తోంది ఏమిటి ధైర్యం! ఎవరిచ్చారు ఈమెకా చనువు? నా మనస్సును సరైన స్థితిలో పెట్టుకుని ఆన్నాను. “ఏ పుస్తకం కావాలో చెబితే మీకు శ్రమలేకుండా నేనే తీసిస్తున్నాను” ఈ మాటలకు ఆమె ఒక సారి ఉలికి పడి లేచినుంచుంది. గదిలోంచి బయటకు పోవడానికి ఒక అడుగు ముందుకు వేసింది. గుమ్మం దగ్గర నేను నిలబడి వున్నందు వల్ల ఆమె అక్కడే ఆగిపోయింది. “మీకు ఏ పుస్తకం కావాలో తీసుకు వెళ్ళండి!” అన్నాను. ఆమె ఒకసారి తల వైకివత్తి న్నావైపు చూసింది. ఆమె చూపులు వా చూపుల్ని తాకనై— మీ పుస్తకాల్లో నాకు కావలసిన పుస్తకం ఒకటి లేదు” సమాధానం ఎంత నిర్భయంగా చెప్పింది.

దూరాన్నుంచి “వికాలా! వికాలా!” అన్న పిలుపు వినిపించింది. “అమ్మ పిలుస్తోంది!” అని నెమ్మదిగా అని గదిలోంచి బయటకు పరుగెత్తింది. ద్వారం చిన్నది కావడంవల్ల ఆ తొందరలో ఆమె చెయ్యి నాకు తగిలింది. ఆ స్పర్శ నాకు గంట నేపటి వరకూ గిలిగింతలు పెడుతూనే వుంది. ఆయువతి గది దాటిన ఉత్తర క్షణంలోనే అత్త నాగదిముందు ప్రత్యక్షమయింది. అత్తను చూచి చాలా భయపడ్డాను. ఆమె నాగదిలోంచి వెళ్ళడం అత్త చూసింది.

“వికాల చాలా మంచిపిల్ల; ఆమెకు నవలలు పత్రికలు అంటే ఎక్కువ ఇష్టం. మీ మామయ్య తెచ్చిన పత్రికలన్నీ

చదువుతుంది. నన్ను పుస్తకం కావాలని అడిగితే నీగదిలో ఏమైనా పుస్తకాలుంటే తీసుకో ఫరవాలేదని నేనే ఆమెను నీగదిలోకి పంపించాను” అంది అత్త.

అంతటిలో నాభయం తీరిపోయింది. కాని పుస్తకాల్లో ఆమెకు కావలసిన పుస్తకం ఒకటి దొరకనందుకు చాలా విచారించాను. ఆమె దృష్టిలో నేను చాలా అసమర్థుడిగా కనిపించానేమోనని జడిశాను.

ఆరాత్రి ఒక స్నేహితునియింటికి వెళ్లి పస్తానని అత్తతో చెప్పి బయలుదేరాను. నేను వెళ్ళేసరికి ప్రసాద్ పుస్తకం చదువుతూ కూర్చున్నాడు. నన్ను చూడగానే పుస్తకం మూసి “రా! కూర్చో!” అన్నాడు. నేనుకూడా కూర్చున్నాను. టైము ఎనిమిదిగంటలయింది. గడియారం తొమ్మిదిగంటలు కొట్టేవరకూ మాట్లాడుతూ కూర్చున్నాం. తరవాత ప్రసాద్ నన్ను వాళ్ళ మేడ మీదకు తీసుకు వెళ్ళాడు. మేడమీద గదికిటికికి తిన్నగా రెండుకుర్చీలు వేశాడు. యిద్దరం కూర్చున్నాం. అప్పుడు ప్రసాద్ అన్నాడు. “అదుగో—మనకు తిన్నగా వున్న ఆ డాబావైపు చూస్తూవుండు. పది నిమిషాలలో నీకు కొన్నిదృశ్యాలు కనిపిస్తాయి. కాని నువ్వేమీ ఉద్రేకపడకు నుమీ!”

ఆ డాబా మేము కూర్చున్న మేడకు నేర్చివుంది. వెన్నెలలో ఆ ప్రదేశం మరింత ప్రస్ఫుటంగా కనిపిస్తోంది. చల్లని గాలి వీస్తోంది. నేను అటువైపే

దీక్షగాచూస్తూ కూర్చున్నాను. సరిగా పదినిమిషాలు గడచిన తరవాత సముద్రం లోంచి వెకివస్తున్న చంద్రబింబంలా ఒక యువతి ఆ మెట్లలోంచి డాబామీదకు వచ్చింది. ఆమె ముఖం అస్ఫుటంగా కనిపిస్తోంది. నా కంటికి సౌందర్యవతిలా కనిపించలేదు. కాని ఆమె యవ్వనా రంభంలోవుంది. ఆ డాబామీద ఆమె కొన్నినిమిషాలు ఒంటరిగావుంది. ఆమెను ఆ పరిస్థితులలో ఎవరు చూసినా ఎవరి కోసమో వేచివున్నదని గ్రహించవచ్చు. యింతలో ఒక యువకుడు డాబామీదకు వచ్చాడు. ఆమె అతనిని సమీపింంది. అతను ఆమెను కాగలించుకొని మద్దు పెట్టుకున్నాడు. తరవాత వాళ్ళిద్దరూ డాబామీది మరొకవైపుకు అదృశ్యమయ్యారు. — నేను ఆశ్చర్యంగా ప్రసావ్ ముఖంలోకి చూశాను. అతని ముఖంలో ఆశ్చర్యానికి బదులు విషాదం కనిపిస్తోంది. అతను నెమ్మదిగా అన్నాడు “అదృశ్యం యింతటితో అయిపోలేదు. ఇంకావుంది. మనం మరోగంట ఇక్కడ వేచివుండాలి. ఆప్పుడు నెక్సు సమస్యలంటే ఏమిటో—వాటిని చర్చించి తెలుసుకోవలసిన అవసరంవుందోతేదో నువ్వే తెలుసుకోగలవు. ఆయువకుణ్ణి చూశావా? అతను మన కాలేజీలోనే బి. ఏ. చదువుతున్నాడు. చాలా ప్రమాదమైన మనిషి. అతని ముఖంచూస్తే ఎంతో మంచినాడనిపిస్తుంది. కాని లోకంలోని దుగ్మార్గులలో ఒకడు. అతడు ఎందరో అమానుకపు యువతుల్ని చెరచాడు, వాళ్ళకు వెళ్ళి చేసుకుంటానని ఎర చూపాడు.

అతనికి పూర్వమే వెళ్ళి అయిందన్న నిషయం వాళ్ళకేం తెలుస్తుంది పాపం! నేటి సమాజంలో యువతిని చెరచడం చాలా సులువు. స్త్రీకి మన సమాజం ప్రపంచ జ్ఞానాన్ని యివ్వదు. నేటికి కూడా విద్య స్త్రీకి వద్దంటుంది. యిక నెక్సు సమస్యలా! ఆమాట స్త్రీ ఘోటి నుంచి వస్తే యింకేమైనా వుందా! యీ వాతావరణంలో స్త్రీ చెడడానికి ఎంత కాలం పడుతుంది? అయితే ఆ యువకుడు ఆ అమ్మాయికోసం ఎంతకాలం నుంచో వేచి వున్నాడు. చివరకు ఆ అమ్మాయి వున్న యింట్లోనే మరో భాగంలో వుంటున్న ఒక కాలేజీ విద్యార్థి తో స్నేహం చేశాడు. ఆ విద్యార్థికి సంగీతంలోనూ నృత్యంలోనూ కొద్దిగా పరిచయంవుంది. యిప్పుడు నీకు కనిపించిన యువతి చెల్లెల్ని అతను లోబరచుకున్నాడు. ఆ యువకుడు తన స్నేహితుని ప్రియురాలి ద్వారా ఈ యువతి మనసు మళ్ళించాడు. యిప్పుడు ఆక్కను అక్క ప్రియుణ్ణి డాబామీదకి పంపి ఆ చెల్లెలు దిగువ మేడమెట్లదగ్గర కాపలా కాస్తోంది. ఎవరైనా వస్తే ఆమె చప్పుడు చేస్తుంది. ఆ సౌంజ్ఞవిని వీళ్ళిద్దరూ రెండవ వైపు మెట్లమీదినుండి క్రిందకు వెళ్ళిపోతారు.”

యింతలో ఆ యువతీ యువకులు డాబామూలనుంచి వచ్చి మెట్లలోంచి క్రిందకుదిగిపోయారు. మరో అయిదు నిమిషాలు గడవగానే మరోజంట డాబామీద కనిపించారు. ఈ యువకుడు కొంచెం పొడవుగా వున్నాడు. యీ

యువతి — ఈమె యింకా యువతి కాదు—చాలా చిన్నదిగా కనిపిస్తోంది. వాళ్ళిద్దరూ ప్రణయకలాపంలో ప్రపంచాన్ని మరిచిపోయారు. నాకు చాలా ఆశ్చర్యంకలిగింది. ప్రసాద్ తో అన్నాను.

“ఈమె చాలా చిన్నదిగా కనిపిస్తోంది!”

ప్రసాద్ ఒక నిట్టూర్పు విడిచి అన్నాడు, “అవును ఈమె చాలా చిన్నది. యుక్తవయసువచ్చి యింకా మూడు నెలలుకూడా కాలేదు. ఈ చిన్న పిల్ల వాళ్ళ అక్క—అంటే యిప్పుడు మేడదిగిన యువతి మనస్సు మళ్ళించగలిగిందంటే ఎవరూ నమ్మలేరు. కాని యీమే ఆమెను చెరచింది. యీమె మనస్సు బాల్యంలోనే కలుషితమయ్యింది. దానికి కారణం వీళ్ళిద్దరికంటే పెద్దది ఒక అక్కవుండేది వీళ్ళకు. ఆమె సహవాస దోషంనల్ల బాల్యంలోనే చెడిపోయింది. ఆమె తన ప్రేయులకు తన చెల్లెళ్ళలో అప్పటికి చిన్నదయిన యీ పిల్లతో ప్రణయ లేఖలు పంపేది. పెద్ద వాళ్ళ మనస్సు కంటే పిల్లల మనస్సు అతి సూక్ష్మమైనది. ఎటువంటి విషయమైనా వాళ్ళ మనస్సుపై తేలికగా ప్రతిబింబిస్తుంది. పిల్లలేకదా వాళ్ళకేమీ తెలియదనుకొని పెద్దవాళ్ళు పిల్లలముందే అన్ని విషయాలూ మాట్లాడు కుంటారు. అది చాలా తప్పు— యిలా వుండగా యీ పిల్లల అక్కకు గర్భం వచ్చింది. కాని ఆమె అప్పటికి అవివాహిత. ఆమె తన ప్రేయులలో ఒకణ్ణి పెళ్ళి చేసుకోమని బ్రతిమాలింది. పెళ్ళికి బదులు అతను

ఆమెకు గర్భస్రావానికి మందు తీసుకవచ్చి యిచ్చాడు. ఆమె ఆమందు వేసుకొంది. నాలుగు రోజులలో గర్భస్రావం జరిగింది. కాని క్రమేణ ఆమె ఆరోగ్యం చెడిపో వారంభించింది. యవ్వనమంతా ధ్వంస మయ్యింది. తనతోటి యవ్వనులంతా యింకా సర్వాంగ సౌందర్యంతో వుంటే అప్పుడే తన యవ్వనం ధ్వంసం కావడం ఆమె చూచి సహించలేక పోయింది. చివరకు విషం త్రాగి ప్రాణ త్యాగం చేసింది. యిప్పుడు నాకు కనిపించిన వాళ్ళు ఆమె చెల్లెళ్లు. వాళ్ళకూడా ఆమె నడచిన దారి నే నడుస్తున్నారు. పాపం! ఈ తరగతి మనుషులకు తాత్కాలిక సుఖమిహా భవిష్యత్తును గురించి ఆలోచనలు వుండవు—ఇలా యెన్నో కుటుంబాలు ధ్వంసమవుతున్నాయి. కాని సమాజం ఆ కుళ్ళును దాస్తుంది—**శ్రీ** పురుష సమస్యలంటే ఏమిటో వాటిని చర్చించి తెలుసుకోవలసిన అవశ్యకత వుందోలేదో ఇప్పుటికై నా నీకు తెలిసిందా?” నా ముఖంలోకి చూస్తూ ప్రశ్నించాడు ప్రసాద్.

కాని నా నోటినుంచి ఒక మాట కూడా రాలేదు. నా మనస్సు ఏదో ఆవేశంతోనూ, ఆవేదనతోనూ నిండింది. పాపం! ఈ పిల్లల భవిష్యత్తు ఏనువుతుంది? వీళ్ళకూడా సమాజంలో కులటలుగా జీవితం గడపాలా?—యింతలో గడియారం పదకొండు గంటలు కొట్టింది. “శేఫు కలుసుకొని మాట్లాడదాం” అని ప్రసాదుతో చెప్పి మానసిక వ్యధతో

అ భి సా రి క

యిల్లుచేరాను. కాని ఆ రాత్రి నాకు సరిగా నిద్రపట్టలేదు.

* * *

ఆరోజు ఆదివారం. ప్రసాద్ ఇచ్చిన పుస్తకం చదువుతున్నాను. క్షణక్షణం మామయ్యతోసం ఎవరో వస్తూ నా చదువుకు భంగంకలిగిస్తున్నారు. మొదటి గదిలోనే నేను వుండడంవల్ల వచ్చిన వాళ్ళంతా నన్ను పరామర్శించడం, మామయ్య మంచితనాన్ని గురించి ఉపన్యసించడం, తరవాత తాము వచ్చినట్లు మామయ్యకు కబురుచెప్పమనడం, నేను పుస్తకం మూసి మామయ్యకు కబురు చెప్పిరావడం, వగైరా కార్యక్రమం జరగడం ప్రారంభమయ్యింది. యిక యీ ఉదయం ఎలాగా చదువుసాగదనే నిశ్చయానికి వచ్చి పుస్తకం మూసికూర్చున్నాను. మామయ్యకు ఎంతపలుకుబడివుంది! చాలా మర్యాదయిన మనషి. ఏ చిన్న లోపం కూడా ఆయనలో నాకు కనిపించలేదు. అందరూ ఆయన మంచి తనాన్ని గురించే చెబుతారు. యింతలో ఆకస్మికంగా నాకు తిన్నగావున్న కిటికీలో మెరుపు మెరిసింది. ఊహ జగత్తులోంచి దిగి అటు చూశాను. ఆమె ఆగదిలో బల్ల మీద కూర్చుని వయొలిన్ తీసి వాయింపడం ప్రారంభించింది. నా కిటికీలోంచి ఆమె కదలికలు ప్రస్ఫుటంగా కనిపిస్తున్నై. తీగల మీద ఆమె వేళ్ళు పరుగులెత్తుతున్నై. ఆ సంగీతం మనోజ్ఞంగా వీసులను తాకి మనలో దాగివున్న ఏవో కోరికలను రేకెత్తిస్తోంది. ఆ వేదనతో ఆశతో నన్ను నేను మరచి ఆమె పెదవుల వైపు

ఆమె కళ్ళవైపు నృత్యంచేసే వేళ్ళ వైపు చూస్తున్నాను. ఆస్థితిలో నేనెంత నేపు వున్నానో నాకు ఇప్పుడు జ్ఞాపకం లేదు. ఆ సమయంలో మరో స్త్రీ ఆమె గదిలో అడుగు పెట్టింది. సంగీతం ఆగింది. ఆ స్త్రీ నిండుయవ్వనంలోవుంది. దానికితోడు అందంకూడా వుంది. ఆమె విశాల రెండవరిల్లి. పీశాల తల్లిపోయిన తరవాత వాళ్ల నాన్న గారు యీమెను తిరిగి వివాహం చేసుకున్నారట. విశాల నాన్న గారు ఏదో కంపెనీ ఏజంటు. నెలకూ రెండు నెలలకూ ఒకసారి ఇంటికివచ్చి ఆయన తిరిగి వెళ్ళిపోతుంటారు. అటుంటుంబం మామయ్యగారి కుటుంబంలా చాలా అన్యోన్యంగా వుంటారు. ఆమె విశాల గదిలో అడుగు పెట్టగానే నా వైపు అనుమానంగా చూసింది. విశాల ఆమె వెనుకనుంచి నావైపు ఒక చిరునవ్వు విసరి ఆ గదిలోంచి వెళ్ళిపోయింది. నేను ఆచోటు విడిచిపెట్టి నా స్థానంలో కూర్చున్నాను. ఆరోజు విశాల నా గదిలో కనిపించి తొలిసారిగా మాట్లాడినది మొదలు ఆమె నేనెప్పుడు కనిపించినా ఒక చిరునవ్వు విసరి వెళ్ళిపోవడం ప్రారంభించింది. ఆమెలో యీమార్పు ఏరకంగా కలిగిందో తెలియదు. కాని ఆమెలోని ఈ లక్షణం నాకేమీ సంసారి లక్షణంగా కనిపించలేదు. అలా ఆని ఆమెనుచూచి తిరిగి నవ్వకండా వుండనూ లేకపోయాను. ఇది నిజంగా మానసిక దౌర్బల్యమే. ఆమె నుంచిది కాదని అనుమానించికూడా మనసు ఆమెనే ఎందుకు కోరాలి? ప్రణయ సమస్యలలో అనుమా

అ భి సా రి క

నం, అనూయ ఈ రెండూ రాహుకేతు
వులలా ఎదొరొస్తూ వుంటాయనుకుం
టాను. — ఆమె మంచిది కాదనే అనుమా
నానికి మరో కారణం వుంది. నిన్న
రాజూ నేనూ నా గదిలో కూర్చుని
మాట్లాడుతూవుంటే విశాల ఎప్పటిలా
కిటికీ దగ్గరకువచ్చి చిరునవ్వు విసిరివెళ్లింది.
మరో మనిషి ఉండగా నవ్వడంలో ఆమె
ఉద్దేశమేమిటి? ఆమె వాణ్నిచూసి నవ్వి
నట్లా? నన్నుచూసి నవ్వి నట్లా? వెంటనే
వాడు నన్ను అడిగాడు.

“ఎవరు ఆ అమ్మాయి?”

తప్పనిసరిగా సమాధానం చెప్పవలసి
వచ్చింది. “ఆ పోర్నలో ఉంటున్న
వారి అమ్మాయి!” నా సమాధానం విని
వాడు పూతుకోవాలి. కాని పూతుకో
లేదు.

“ఏం ఛాన్సురా నీది! నువ్వుగనక
పూతుకుంటున్నావు. నేనే యీ స్థితిలో
వుంటేనా!” అన్నాడు. ఈ మాటలు
చాలామంది అనగా విన్నాను. వీటి ఆర్థం
ఎదుటి మనిషికి కలిగిన అ దృష్టానికి
అనూయ పడడం కంటే వేరే ఏమీ
లేదు. తన అనూయని కప్పిపుచ్చు కోవ
డం కోసం ఎదుటి మనిషిని ఆసమర్థుడిగా
కట్టి సంతృప్తి పడడం. నిజంగా నాస్థి
తిలో ఎవరువున్నా వాళ్ళకు కూడా
నాకు కలిగిన సమస్యలే కలుగుతాయని
నా నమ్మకం. ఒక వేళ నాలో నిజంగా
సాహసం తక్కువేమో! నాలో సాహ
సం తక్కువ కావడానికి కారణం
మామయ్య మర్యాద. నేను అటువంటి
చెడు వ్యవహారాలలో దిగితే మామయ్య

మర్యాదకు భంగం కాదా? మామయ్య
ఎంతమంచివాడు! ఆయనకు ఎంతవేరు
వుంది!

ఒకనాటి సాయంత్రం పుస్తకం చదు
వుతూ కూర్చున్నాను. ఆక్షణంలో
మామయ్య పొడుగుపాటి రూపం నా
గదిలో ప్రత్యక్షమయ్యింది. ఆయన వచ్చి
సోఫాలో నా ప్రక్కనే కూర్చున్నారు.
నా చేతిలో పుస్తకం చూసి “ఆ పుస్తకం
ఒకసారి చూడనీ!” అన్నారు. జడుస్తూ
ఆ పుస్తకం ఆయన చేతిలో పెట్టాను. ఆయన
ఒకసారి ఆ పుస్తకం పుటలు తిప్పిచూసి
“నీకు బాగుపడాలని లేదా?” అని
నూటిగా ప్రశ్నించారు. నేను భయంతో
ఆయనవైపు మానంగా చూస్తున్నాను.
ఆయన కళ్ళలో కోపం కనిపిస్తోంది.
ఒక నిమిషం పూతుకొని తిరిగి ప్రారంభిం
చారు. “ఈకాలపు కుర్రాళ్లు చెడిపోవ
డానికి ఈ పుస్తకాలే కారణం. యిటు
వంటి పుస్తకాలు చదివి చెడిసావాసాలు
చేసి ఎందుకూ పనికిరాకండా తయారవు
తున్నారు. మిమ్మల్ని చూస్తూ వుంటే
సమాజంలో కొంతకాలానికి నీతి నియ
మాలు అనే పదానికి ఆర్థంలేకుండా చేస్తూ
రేమోనని భయంపేస్తోంది. — నీకు బాగు
పడాలని వుంటే యిటువంటి పుస్తకాలు
విడిచిపెట్టి కాసు పుస్తకాలు చదువు!”
ఇంతలో మామయ్యకోసం ఎవరోవచ్చి
పిలవడంవల్ల ఆయన వెళ్ళిపోయారు.

ప్రసాద్ మాటలకు మామయ్య మాటలు
కేవలం వ్యతిరేకం. ఇటువంటి పుస్తకాలు
చదివితే బాగుపడతారంటాడు ప్రసాద్ :
చేసిపోతారంటాడు మామయ్య. నా

అ భి సా రి క

న్నేహితులలో చెడుత్రోవలలో నడిచే వాళ్ళు కొందరు వున్నారు. వాళ్ళ తత్వాలు నాకు బాగా తెలుసు. నెక్సు పుస్తకాలు ఎలావుంటాయో కూడా వాళ్ళకు తెలియదు. వాళ్ళలో ఒక నెక్సు పుస్తకం చదివినవాడు కాని అధమం నాలుగు పుటలు చదివినవాడుగాని లేనేలేడు. అయినా వాళ్ళు చెడిపోయారు. అయితే వాళ్ళు చెడిపోవడానికి కారణం ఏమిటి? నెక్సు విజ్ఞానం లేకపోవడమే కారణం పుంటాడు ప్రసాద్. ఇక అతని మాటల్ని బలపరచక నాకు గత్యంతరం లేదు. నేటి సమాజం కలుషిత మవడానికి కారణాలు అతను ఉదాహరణ పూర్వకంగా నా కళ్ళకు చూపించాడు. అటు వంటప్పుడు అతని మాటల్ని కేవలం పనికిరాని మాటలుగా ఎలా తీసుకో గలను!

నాకరువచ్చి గదిలో లైటు వెలిగించి వెళ్ళాడు. చీకటి పడిన విషయం నాకు అప్పుడు జ్ఞాపకం వచ్చింది. కలవర పడుతున్న మనస్సుకు కొంత ప్రశాంతత నివ్వడంకోసం ఎనరూలేని నిశ్శబ్దమైన చోటు కావాలి. ఆలోచనతో బరువుగా అడుగులు వేస్తూ డాబామీదికి వెళ్ళాను. నక్షత్రాలమధ్య చంద్రుడు నవ్వు తున్నాడు. చంద్రుణ్ణి చూసి సముద్రం ఉప్పొంగుతోంది. ప్రకృతికీ ప్రణయానికి ఏమిటో సంబంధం! ప్రణయాన్ని మనుషులు—ముఖ్యంగా రాజకీయ నాయకులు వేదాంతులు—ఎందుకు అంత నీచంగా చూస్తారు! ప్రతిమానవుడు అనుభవాలతో వృద్ధుడయిన తరువాత తన జీవితాన్ని ఒక

సారి సింహావలోకనం చేసుకుంటే తన జీవితంలో తను చేసిన ఘనకార్యాలతో పాటు యావనం—యావనం లోని ప్రణయఘట్టాలు జ్ఞాపకం వస్తాయి. తనలో తానే గర్వపడతాడు. సంతోషిస్తాడు. లేదా విచారిస్తాడు. కాని వైకి చెప్పలేదు. యింత ముఖ్యమైన ప్రణయ సమస్యను సమాజం యెందుకు తొక్కి పెడుతుంది? నేటి యువకుడు ప్రణయాన్ని వైకి ద్వేషిస్తాడు. లోపల కాంక్షిస్తాడు. యిక మామయ్య వంటి మనుషుల మనస్తత్వాలు తెలుసుకోవడం మరీకష్టం—యింతలో నా వెనుక గాజుల శబ్దం వినిపించింది. ఆలోచనా సాగరం లోంచి దృష్టిని మళ్ళించి చూశాను. గోడ క్రీసీడలో విశాలనుంచుని వుంది. ఆమె ఎంతనేపటి నుండి అక్కడ నుంచుని వుందో! నేను ఆమె వైపు చూడనందుకు బుద్ధి పూర్వకంగా గాజుల శబ్దం చేసివుంటుంది. ఆమె దగ్గరకు వెళ్ళాను. నన్ను చూసి ఆమె తలవొందింది.

“ఎంత నేపు అయ్యింది విశాలా నువ్వు వచ్చి?” అన్నాను. “మీకంటే ఒక అరగంట ముందు!” నెమ్మదిగా అంది. ఆమె గొంతులో ఆవేదన స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. ఎందుకో! “నేను రావడం నువ్వు చూశావా?” ఆమె తల ఊపింది.

“మరినన్నెందుకు పిలువలేదు విశాలా? నువ్వు ఒంటరిగా అంతనేపటినుండి ఎందుకు వున్నావ్ ఇక్కడ? నాలా నువ్వు కూడా ఏమైనా సమస్యలతో బాధపడుతున్నావా?”

“మగవాళ్ళకేగాని ఆడవాళ్ళకు సమస్యలు వుండవా? మీకు ఏవైనా సమస్యలు కలిగితే మీ స్నేహితులతో మీరు చెప్పకోగలరు. కాని మాకు అందుకు కూడా వీలులేదు. ఆడదానికి కలిగిన సమస్యలు ఆమె హృదయంలోనే పరిష్కారం కావాలి! బయటకు రావడానికి వీలులేదు.”

ఆమె మనస్సులో దిగులుగా వుండనడానికి యేమీ సందేహంలేదు. ఆమె చుట్టూకాని పట్టుకొని ముఖంలోకిచూస్తూ “నన్ను స్నేహితునిగా స్వీకరించి ఆ సమస్య లేమిటో నాకు చెప్పకూడదా?” అన్నాను.

“ఉహూ! కొంచెం దూరంగా వుండండి!—మిమ్మల్ని చూస్తూవుంటే సమాజంలో కొంతకాలానికి నీతి నియమాలు అనే పదానికి అర్థంలేకుండా చేస్తారేమోనని భయం వేస్తోంది.”

ఈ మాటలు ఎలక్ట్రిక్ షాక్లా పనిచేసినై. ఇవి సరిగా మా మామయ్య అన్న మాటలు. ఆమె ముఖంలో హేళనతో కూడిన నవ్వు కనిపిస్తోంది.

నేను ఆశ్చర్యంగా “మామయ్య అన్న మాటలు విన్నావా?” అన్నాను.

“విన్నాను.”

“అయితే నువ్వుకూడా నన్ను చెడ్డవాళ్ళలో లెఖి వేస్తావా?”

“తప్పకుండా! రెండు గంటల క్రితం పుస్తకం చదివారు. అప్పుడేవచ్చి నన్ను పట్టుకున్నారు! మీరు చెడిపోయారనడానికి యింతకంటే చెడ్డ నిదర్శనం ఏం కావాలి?” అంది నవ్వుతూ! ఆమె

నవ్వు నా నరాల్లాకి విద్యుత్తును ప్రవహింప చేస్తోంది.

“నువ్వు పరిహాసానికి అనే మాటల్ని నేను పట్టించుకోను. కాని మామయ్య చాలా మంచివాడు. విశాలా! ఆయన మాటలు నన్నింకా బాధ పెడుతున్నై.”

“మీ మామయ్య మంచితనాన్ని మర్యాదనీ మీరే మెచ్చుకోవాలి!”

మామయ్యవంటి మర్యాదస్తుణ్ణి ఆమె అంత చురుకైనగా మాట్లాడడం నాకేమీ నచ్చలేదు. ప్రసంగాన్ని మారుస్తూ “నిన్ను చూసిన తొలిచూపులోనే నేను పూర్తిగా మారిపోయాను విశాలా! కాని మామయ్య మర్యాదకు భంగం వస్తుందని జతినీ నా ప్రేమను నీకింత వరకూ తెలియ జేయలేక పోయాను!” అన్నాను ఆమెవైపు ఆశగా చూస్తూ!

“అయితే ఇప్పుడు మీరు మీ మామయ్య మర్యాదకు భంగం కలిగించదలుచుకున్నారా?” ఆమెమాటలలోని హేళన నన్ను గిలిగింతలు పెడుతోంది.

“మర్యాదకు భంగం రాని ఉపాయం కోసం ఆలోచిస్తున్నాను.”

“అయితే త్వరగా ఆలోచించండి!”

యిక ఆమె హేళన నేను భరించలేక పోయాను. సవయవ్వనిని కళ్ళముందు పెట్టుకొని యింతకాలం నిగ్రహంగా వుండడానికి నేనుజడుడనుకాను. ఆమెను రెండు చేతులతోను హృదయానికి హత్తుకొని ఆమె పెదవులను మద్దు పెట్టుకున్నాను. ఎన్నడూ ఎరుగని మత్తు ఏదో నాలో కలిగింది. ఆమె నున్నటి చెంపల్ని మెరిసే కళ్ళను మద్దులతో నింపాను.

ఆమె నన్ను బలంగా వెనకకు నెట్టింది. ఆమెను విడిచి పెట్టాను. ఆమె ముంగురులు చెదిరినై. పెదవులలో మార్పు కనిపించింది. ముఖంలో ఏదో కొత్త అందం కనిపించింది.

“నా మీద కోపం వచ్చిందా! విశాలా!” ఆమె కళ్ళల్లోకి చూస్తూ ప్రశ్నించాను.

“లేదు. కాని మన ప్రవర్తన వల్ల మన భవిష్యత్తుకు నష్టం కలుగని మార్గం ఆలోచించి అప్పుడు నన్ను తిరిగి కలుసుకోండి!” ఆమె డా బా డి గి వెళ్ళిపోయింది.

క్రిందనుండి పిలుపు వచ్చే వరకు అక్కడే ఆలోచిస్తూ వుండిపోయాను. ఆరాత్రి నాకు నిద్రపట్టలేదు. నా మనస్సు ప్రణయాన్ని కాంక్షిస్తోంది. నా ప్రణయంకోసం ఒక స్త్రీ భవిష్యత్తును నాశనం చెయ్యవచ్చా? స్వార్థ పరుడనై ఆమెతో ప్రణయం సాగించి నాచదువు వూర్తి చేసుకొని— ఆమె ఖర్మానికి ఆమెను వదిలి యీవూరు విడిచిపోనా? ఆమె తెలివైన దనడానికి ఈ ఒక్క ఘటనే చక్కని నిదర్శనం. నేను ఎంత ఉద్దేశకపడినా ఆమె నిగ్రహంతో నన్ను వారించి తెలివిగా తప్పకొంది.

వారంరోజులు గడిచి పోయినై. నేను యింకా ఒక నిశ్చయానికి రాలేక పోయాను. తెలివైన స్త్రీ తాత్కాలిక సుఖానికి లోబడక భవిష్యత్తును కోరుతుందనడానికి విశాల చక్కని నిదర్శనం. అయితే ఈ పరిస్థితిలో నేను చెయ్యవలసిన దేమిటి? అత్త వూళ్ళో లేనందు

వల్ల ఆమెతో స్వేచ్ఛగా మాట్లాడానికి యిది మంచి అవకాశం. ఈ అవకాశాన్ని విడిచి పెట్టడానికి నా మనస్సు అంగీకరించడంలేదు. ఆ రోజంతా ఆమె కోసం ఎదురు చూశాను. ఆమెకు బదులు ఆమె పిన్ని ప్రతిక్షణం కనిపించసాగింది. మొదటిసారి ఆమెను చూసి తలతిప్పాను. ఆమె వైపు దీక్షగా చూశాను. వయస్సు 20 సంవత్సరాలు వుంటుంది. ఆమె ముఖంలోకి చూసేకొద్దీ చూడాలని బుద్ధి పుట్టింది. పరిశుష్టమైన అవయవ సౌందర్యతో నిండు యవ్వనంలో వుంది. ఆమె ఆరోజు ఎన్నో సార్లు కిటికీమందు కనిపించింది. ఆమె ఆఖరు సారి కిటికీ దగ్గరకు వచ్చి ఒక సారి బయటకు రమ్మని పిలిచింది. నాకు చాలా భయం వేసింది. బెదురుగా ఆమె గదివైపు నడిచాను. ఆమె ఏ ఉద్దేశంతో పిలిచిందో నాకు అర్థంకాతేదు. తలుపు దగ్గర నిలబడ్డాను ఆమెవైపు చూస్తూ.

“లోపలికి రా! నీతో ముఖ్యమైన విషయాలు మాట్లాడాలి!” ఆమె మాటలలో బెదురు, భయం ఏమీ లేదు. అప్రయత్నంగా లోపలికి అడుగువేశాను. ఎల్క్రిక్ దీపపు కాంతిలో ఆమె తల, చెక్కిళ్ళు మెరుస్తున్నై.

ఆమె నా చెయ్యి పట్టుకొని “నువ్వు విశాలవైపు ఎందుకు ఆలా చూస్తావ్?” అంది—ఆమె చేతిలో నా చెయ్యి నలిగి పోతోంది. ఆమె ముఖం నన్ను సమీపించింది. ఆమె కళ్ళు మెరుస్తున్నై. నా జీవితంలో ఎన్నడూ యెరుగని కొత్తస్థితికి వెళ్ళాను.

అ భి సా రి క

నిగ్రహం అనే మాట వుండన్న విషయం ఆక్షణంలో పూర్తిగా మరిచిపోయాను. ఆమె రెండు చేతులమధ్య నేను సలిగి పోతున్నాను. వెచ్చని ఉన్నతమైన ప్రదేశాలు నావక్షాన్ని అదిమి నన్ను వివశుణ్ణి చేస్తున్నై. నేనేం చేస్తున్నానో నేను న్నది ఏలాకమో నాకు తెలియడం లేదు. ఆమె ముద్దులతో నాకు ఊపిరి సలపడం లేదు. ఆమె చెక్కిళ్ళనూ పెదవులనూ నా పెదవులు వణుకుతూ ముద్దు పెట్టు కొంటున్నై. నేను తిరిగి బాహ్యప్రపంచంలోకి వచ్చేసరికి చాలా సమయం పట్టింది. నేను ఎత్తైన మంచంపై మెత్తని పరుపు మీద పడుకుని వున్నాను. ఆమె వెచ్చనిచేతులు నన్ను వక్షానికి అదుము కొని వున్నై. సుఖ స్వప్నం లోంచి కళ్ళు తెరిచినట్లు ఆమె ముఖంలోకి చూశాను. ఆమె కళ్ళు తృప్తితో నవ్వుతున్నై.

నా జీవితంలో తొలిసారిగా ప్రమాదానికి గురి అయ్యానన్న విషయం నాకు అప్పుడు తెలిసింది. ఆమె చేతుల్నించి విడిపించుకొని “ఏం చేశారు మీరు!” అన్నాను కోపంగా.

ఆమె నవ్వుతూ “నేను పాపం చేశానంటావా? దీనిలో యింత ఆనందం దొరికి నప్పుడు అది పాపం అని ఎవరు నిరశించినా నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. నా విషయం ఆలోచించు. మా వారు రెండు నెలల కొకసారి యింటికి వస్తారు. ఆ రెండు నెలలు ఆయన యిష్టం వచ్చిన వూళ్ళల్లో యిష్టం వచ్చిన వాళ్ళతో గడుపుతూ వుంటారు. ఆయన సుఖం ఆయన చూసుకుంటారు. ఆయనకు ఏమీ పాపం

రాదు. కాని నేను మాత్రం నిగ్రహంతో వుండాలి. అయితే నేను యంత్రాన్ననా నీ ఉద్దేశం, నేను మనిషి నయినప్పుడు ప్రణయాన్ని కోరితే అది పాపం ఎలా అవుతుంది? అవివాహితకు భవిష్యత్తు వుండి గనక ఆమెకు నిగ్రహం అవసరం. మరి నామాట ఏమిటి? నా కిక భవిష్యత్తు ఏముంది? నేను ఆపన్నీ ఏనాడో ఆలోచించాను. యిక ఆశుష్క వాదాలు విడిచిపెట్టు— నీ జీవితంలో ఎన్నడూ ఎరుగని సుఖాన్ని నీకు నేనిచ్చాను. అందుకు నన్నభినందించి వెళ్ళిపో!”

ఆమె ఆజ్ఞానుసారం అక్కడినుండి బయటకు వచ్చి నాగదిలో పడుకున్నాను. ఆమె మాటలు నాలోని ముసలి ఉద్దేశాల నన్నిటినీ చెదరగొట్టిస్తే. లోకంలో ఎంత విచిత్రమైన మనుషులు వుంటారు! ఎంతవీలైన సమస్యలువుంటాయి! పట్నం వచ్చిన ఈకొద్దికాలంలో మానసికంగా ఎంతోపరిణతి పొందినట్లయ్యింది నాకు. ఆ ప్రణయవాహినిలో నా నిగ్రహం— మానాన్న గారిబోధ. మామయ్య మర్యాద అన్నీ కొట్టుకు పోయినై. ప్రణయానికి ఎంతశక్తివుంది! దానిని కృత్రిమ మార్గాలలో తొక్కి పెట్టడం ఎవరిశక్యం! రాత్రి పదిగంటలయ్యింది. బయటబూటు చప్పుడు వినిపించింది. మామయ్య లోపలకు వచ్చాడు. మామయ్య ఇశేళ ఇంత ఆలస్యంగా ఎందుకు వచ్చాడో! అసమయంలో వస్తే యింకేమైనా వుందీ!— ఆరాత్రి వళ్ళు తెలియకుండా ఏదో తృప్తితో నిద్రపోయాను.

ఉదయం లేచే సరికి చాలా ఆలస్యమయ్యింది. బద్ధకంగా కాల కృత్యాలు తీర్చుకొని కాఫీ తాగుతూ కూర్చున్నాను. కిటికీలో విశాల కనిపించింది. ఏదో అపరాధం చేసిన వాడిలా ఆమె ముఖంలోకి చూడలేక పోయాను. ఆ రోజంతా బరువుగా బాధగా గడిచింది. నాలుగు రోజుల వరకూ నేను ఎప్పటి స్థితికి రాలేకపోయాను. విశాల ఎప్పటిలా నవ్వు ముఖంతో కనిపించడం వల్ల ఆమె కేమీ అనుమానం కలగలేదని తృప్తి పడ్డాను.

తిరిగి విశాలను ఒకసారి కలుసుకొని మాట్లాడాలని బుద్ధిపుట్టింది. ఆలోచనలతో ఆ రాత్రి నిద్రపట్టలేదు. 11 గంటలయ్యింది. ఇల్లు నిశ్శబ్దంగావుంది. నెమ్మదిగా లేచి చప్పడుకాకుండా ముందుకు నడుస్తున్నాను. మామయ్య గదిదగ్గరకు వచ్చేసరికి గదిలోంచి స్త్రీ నవ్వు వినిపించింది. అత్త వూళ్ళోలేదుకదా ఎవరూ స్త్రీ! కిటికీలోంచి చూశాను. నాకళ్ళను నేనే నమ్మలేకపోయాను. ఏ లోపం లేని మంచివాడనుకునే మామయ్య—నిగ్రహం వున్న మామయ్య—నేను చిక్కుకున్న కౌగిలిలోనే చిక్కుకుని వున్నాడు. ఏదో మహత్తర విషయాన్ని కనిపెట్టినట్లు తృప్తితో, సంతోషంతో, నిర్భయంగా ముందుకు నడిచి విశాలవున్న గదితలుపు తట్టేను.

“విశాలా! విశాలా!”

“ఎవరు?”

“కొంచం తలుపుతీద్దూ నీతో ఒక ముఖ్యమైన విషయం మాట్లాడాలి.”

“ఈ కిటికీ దగ్గరకువచ్చి చెప్పండి!”

“లేదు. చాలా ముఖ్యమైన విషయం! నన్ను నమ్మి తలుపుతీయ్యి! నిన్నేం చెయ్యను!”

గది తలుపులు తెరుచుకున్నై. గదిలో ప్రవేశించి ఆమె చెయ్యి పట్టుకొని “నాతోవస్తే నీకు మంచిదృశ్యం చూపిస్తాను” అన్నాను.

ఆమె నవ్వుతూ “మీరు చెప్పబోయేది నాకు ఎంతో కాలం నుంచి తెలుసు!” అంది తేలికగా.

“ఏమిటి? మీపిన్ని మామయ్యల గురించి!” అన్నాను ఆశ్చర్యంగా ఆమె ముఖంలోకి చూస్తూ!

“అవును!” అంది విశాల.

నేను రెండు నిమిషాలు నిశ్శబ్దంగా వుండి ఆమెతో అన్నాను. “మనం యిక యీవారావరణంలో నిగ్రహంతో వుండలేం విశాలా! నిన్నేం చెయ్యామంటావో చెప్పు!”

“మీ మామయ్య మర్యాదను కాపాడమంటాను.” నవ్వుతోంది.

“యిక ఆ హేళన విడిచిపెట్టి సరైన సమాధానం చెప్పు!” ఆమె భుజాలు పట్టుకొని ముఖంలోకి చూస్తూ ప్రశ్నించాను.

యింత నేపటినుండి లేనిసిగ్గు యేదో ఆమెకు కలిగింది. తలవంచుకుంది. యిక భరించలేక పోయాను. ఆమెను దగ్గరకు తీసుకొని “త్వరగా చెప్పు” అన్నాను.

ఆమె ఎంత కాలంనుంచో మనస్సులో దాచుకొన్న కోరికను వెల్లడిస్తూ “యిక మనం శాశ్వతంగా యిలా వుండిపోదాం!” అని నన్ను దగ్గరకు తీసుకొంది.